

Från 5 augusti 1994 till 11 juli 2021: Fidel Castro och politik som motattack

Från 5 augusti 1994 till idag: Fidel Castro och politik som motattack

1994, under den svåraste tiden av Specialperioden som Kuba gick igenom efter Sovjetunionens upplösning, ägde regeringsfientliga demonstrationer rum i Havanna. Här dras paralleller till demonstrationerna då och i juli i år, som också skedde under en svår ekonomisk kris.

Applåderna och det namn som för 27 år sedan ekade i korsningen av gatorna Prado och Malecón i Havanna uppstod åter igen den 11 juli i år, med samma kraft som då, och jag ljuger inte om jag säger att jag såg bilden av hur Fidel 1994, omgiven av kubanska flaggor, fick en grupp att backa efter ett misslyckat försök att inta Havannas Capitolium /idag säte för Kubas nationalförsamling/.

När överbefälhavaren (Fidel) anlände till platsen för upploppen den 5 augusti 1994 upphörde stenkastningen och vandalismen som genom magi. Foto: Granma Arkiv

Sommaren 1994, som en konsekvens av att handeln med Sovjetunionen försvunnit och därmed mer än 70% av landets valutainkomster, kunde Kubas ekonomiska utsikter inte varit sämre: elavbrott i över 12 timmar, en kost i princip reducerad till ris och bönor, tillsammans med kreolska uppfinningar som sojafärs och gåspasta, medan tillgängligheten till de få kaféer som sålde hamburgare distribuerades av CDR(Kvarterskommittéerna), som prioriterade gravida kvinnor och äldre personer. Kollektivtrafiken hade praktiskt taget försvunnit för att ersättas av en massiv användning av cykeln. Enstaka burkar med musslor i skyltfönstren var den sista vittnesbörden om en statlig marknad i kubanska pesos som tidigare någorlunda kompletterade ransoneringsboken.

Den 26 juli 1993 blev det tillåtet att inneha US-dollar, och den minoritet som hade tillgång till den hade det lite bättre, även om strömavbrotten påverkade alla lika. Arbetarnas parlament, som Fidel med avsikt på klass kallade dem, hade godkänt en rad åtgärder som i slutändan skulle uppvärdera den kubanska peson, som då gick för 150 per dollar, som skulle göra en återhämtning möjlig. Men just då kunde förtvivlan, irritationen och missnöjet skapa den kritiska massa som Miami längtat efter i decennier. En journalist, som fortfarande idag har mage att publicera artiklar i media som El Nuevo Herald, trodde att han skulle bli förevigad genom att skriva en bok med titeln ?Fidel Castros sista timme?.

Påhejade av radiosändningar från USA hade båtar kapats under flera veckor, vilket skapade en spänd situation i kommunerna nära Havannas hamn. På morgonen den 5 augusti 1994, vid UJCs (Ungkommunisternas) provinskontor, diskuterade vi passionerat om vi skulle övergå från klagomål till mobilisering eller ej, när verkligheten tvingade sig på oss och vi bestämde oss för att ge oss av till vårt nationella huvudkontor, som ligger precis i början av Avenida del Puerto.

Den första chocken kom när jag såg en kvinna skrika till någon som i sidovagnen på en motorcykel passerade framför oss på gatan San Lázaro mot Gamla Havanna: "Ta av dig den där tröjan, de kommer att döda dig." Utan tvekan trodde hon att orden på mannens kläder under omständigheterna kunde innebära skillnaden mellan liv och död. Och jag, som hade en intetsägande randig skjorta på mig men många gånger skrikit ut det som stod på mannens tröja, jag såg på henne ett ögonblick, inte utan bävan, och tänkte att logotypen på bilen vi färdades i kunde innebära precis samma öde som den som den livrädda förbipasserande ropade till motorcyklistens medpassagerare.

Några soptunnor, förmodligen utplacerade av dem som startade oroligheterna, var menade att blockera trafiken, men vi tog oss fram till vår destination. I närheten av UJCs nationella högkvarter (Avenida de las Misiones, Prado och Avenida del Puerto, och Parque Máximo Gómez) sågs många människor som uppenbarligen, att döma av det de skrek, inte var på vår sida. Andra tittade på i tystnad och en ensam polis sköt ett skott i luften medan han skyddade sin patrullbil som stod parkerad intill Castillo de La Punta.

Gruppen som hade samlats där - kadrer och arbetare från olika enheter i UJC, bland dem jag själv - började röra sig och skrika revolutionära slagord, av vilka det mest upprepade var Viva Fidel! Fortfarande i minoritet såg vi hur vi vann mark allt eftersom. Några observerade i tystnad och andra drog sig tillbaka, stenarna regnade omkring oss, men ingen gick till direkt attack mot oss. Till slut nådde vi hörnet av Prado och Malecón, där vi såg lastbilar från Blas Roca-kontingenten anlända. En av dess medlemmar, fick vi senare veta, förlorade ett öga den dagen av föremål som kastades mot honom från en närliggande byggnad.

När vi gick upp på Prado var situationen förvirrande. Tusentals människor befann sig på gatan, när flera började säga att "där kommer Fidel?". Det tog några sekunder innan de tre olivgröna jeeparna, tygtäckta och totalt sårbara för eventuellt våld, nådde fram mitt i tumultet och el Comandante klev ur den mittersta. Som genom ett trollslag försvann stenarna och ett enormt vrål steg ur våra strupar, redan säkra på seger: "Fidel! Fidel!" Mitt i denna okontrollerade massa kunde vem som helst komma honom inpå livet för att kränka honom och spotta ur sig det hat som så länge ingjutits av lögnare och propaganda, men där stod han: lugn. Han talade långsamt och lågmält och förhörde sig om situationen och säkert tänkte han redan på den motattack han skulle ge imperiet, och än en gång vända motgång till seger. Det var där som en systematisk offensiv mot USA:s Kuba-politik inleddes, som skulle fortsätta i flera tv-framträdanden och som skulle få Bill Clintons regering på defensiven och tvinga den att kort därefter underteckna ett migrationsavtal.

Bara en vecka senare, den 13 augusti, på hans födelsedag, organiserade UJC en konsert i samma hörn av Prado och Malecón, där flera av de deltagande musikerna avslutade sina framträdanden med samma Viva Fidel! som genljudit under dessa otroliga timmar dagar tidigare. På den första årsdagen av dessa händelser, skulle el Comandante på samma plats avslutningstala efter en marsch som utgjorde en del av Internationella Ungdomens Solidaritetsfestival Cuba Vive, och som gått längs Havannas kustväg från Calle G till La Punta. Han förespråkade att världsungdoms- och studentfestivalerna skulle återupptas i kampen för fred och antiimperialistisk solidaritet. De unga deltagarna, liksom i Cuba Vive, skulle inlogeras hos Havannaborna och med dem dela en vecka av politiska och sociala aktiviteter. Fidels motattack fortsatte att avancera och som vanligt var han inte nöjd med att stå emot imperialismen eller besegra den på Kuba. Hans slagfält var världen, och där ifrågasatte han återigen dess hegemoni.

Den 11 juli i år mindes jag den där 5 augusti, då jag i hörnet av Galiano och Neptuno såg ett foto av Fidel höjas - tillsammans med dem som leddes av Republikens hjälte och nationella samordnaren för CDR, Gerardo Hernández, där försvarade Revolutionen. De applåder och det namn som upprepades för 27 år sedan vid Prado och Malecón utbröt med samma kraft som då, och jag ljuger inte när jag säger att, vid åsynen av bilden på el Comandante, omgiven av kubanska flaggor, såg jag en grupp backa efter ett misslyckat försök att inta Havannas Capitolio och avstå från att gå upp på Neptunogatan.

Och faktum är att Fidels motattack fortfarande lever och är med oss ??i dagens strider. Jag mindes det igen när [guldmaljören] Julio César La Cruz vid OS i Tokyo sa precis det som stod på den okända kamratens tröja och som de varnade "de kommer att döda dig": Fosterlandet eller döden! Vi ska segra!

Iroel Sánchez, Granma 210804

[Del 5 de agosto de 1994 a hoy: Fidel Castro y la política como contragolpe](#)

SOLIDARITET! HÄV BLOCKADEN! KANYLER TILL KUBA!

Nu driver vi kampanjen "Kanyler till Kuba", för att stödja Kubas vaccinationsarbete i, och utanför Kuba.

GE ETT BIDRAG TILL MEDICIN-INSAMLINGEN! Pg 23 57 15 ? 0 ELLER Swish 123 182 37 72

Ta ett steg till och bli en del av solidaritetsrörelsen!

Bli medlem i Svensk-Kubanska!

Ange namn, e-post, adress och skicka 300 kr för ett års medlemskap (150 för pensionärer, arbetslösa och studerande)

Swish 123 589 0975 eller Pg 40 54 11 ? 0